

TER-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009
- Principiële goedkeuring met het oog op de adviesvraag aan de SERV en de MINA-raad

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet voorziet in een reeks wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid in de globale strijd tegen klimaatverandering en wilde energietransitie van het gebouwenpark naar meer emissie- en milieuvriendelijke verwarmingstechnieken versnellen.

Om die redenen worden de volgende maatregelen voorgesteld: het afschaffen bij nieuwbouw van de beperking van de aansluitingskost voor aardgas tot 250 euro, een verbod op de aanleg van propaan- en butaangasnetten op plaatsen waar er geen aardgasnet mag liggen, een uitbreiding van de mogelijkheid om niet enkel bij niet-residentiële gebouwen, maar ook bij residentiële gebouwen een renovatie op te leggen. Tevens wordt voorzien in een uitbreiding van de verplichtingen aangaande de energieprestatiecertificaten bij de vestiging van een zakelijk recht.

Tot slot worden aan het Energiedecreet een aantal verduidelijkingen aangebracht die er moet voor zorgen dat gemeentewegen, of die nu formeel deel uitmaken van het openbaar domein of niet, wat de aanleg van leidingen en lijnen betreft steeds onder dezelfde regeling valt als leidingen en lijnen die zich op of onder het openbaar domein bevinden. Ook wordt een regeling gecodificeerd waaronder het voor de netbeheerder van algemeen nut is om installaties die deel uitmaken van het elektriciteits- of aardgasdistributienet in of op private onroerende goederen te plaatsen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/367 werd op 19 oktober 2021 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 14 oktober 2021 verkregen. Voor een bespreking ervan zie *infra* punt 3A.

Het begrotingsakkoord werd op 25 oktober 2021 verkregen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A1. Inleiding

Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid in de globale strijd tegen klimaatverandering en wil de komende jaren verdere stappen zetten om het energiesysteem koolstofarmer en duurzamer te maken. Met het oog op het realiseren van de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen zetten we in op het verbeteren van de energie-efficiëntie van ons gebouwenpark, het verhogen van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de energievoorziening, het flexibeler en beter maken van onze energie-infrastructuur, en terwijl zorgen we dat de energiefactuur betaalbaar blijft voor gezinnen en competitief voor ondernemingen.

We zien dat er in het Energiedecreet reeds heel wat maatregelen zijn opgenomen die hierop inspelen. Men denke aan de renovatie-eis bij niet-residentiële gebouwen uit artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet en het verbod op aardgasaansluitingen bij nieuwe grote verkavelingen, grote groepswooningbouwprojecten en grote appartementsgebouwen uit artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet. Een andere maatregel, namelijk het verbod op de plaatsing of vervanging van stookolieketels, is op 20 oktober 2021 aangenomen in het Vlaams Parlement¹, en het decreet werd vervolgens op 22 oktober 2021 door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

We stellen echter vast dat de ambities uit het VEKP op het vlak van emissiereductie in de residentiële sector onvoldoende vlot lijken te worden verwezenlijkt. Er is zodoende – ook met het “fit for 55” pakket van de Europese Commissie in gedachte - een versnelling noodzakelijk om de burger via in eerste instantie “nudging” en in tweede instantie via verplichtingen in te schakelen in de energietransitie van het gebouwenpark naar meer emissie- en milieuvriendelijke verwarmingstechnieken.

Om bij te dragen aan de reductie van broeikasgasemissies en energie-efficiëntie van de gebouwensector wordt voorgesteld om een aantal bijkomende maatregelen in het Energiedecreet op te nemen op het vlak van aardgasaansluitingen en de renovatie van residentiële gebouwen. Deze maatregelen worden besproken onder punt A2 en A3.

A2. Aardgasaansluitingen

Condenserende aardgasketels zijn op dit moment nog steeds het meest voorkomend, zoals ook blijkt uit de hierna volgende statistische gegevens afgeleid uit de ingediende EPB-aangiftes voor de periode 2016-2020:

	Percentage opwekkingstoestellen op stookolie	Percentage condenserende ketels op aardgas	Percentage warmtepompen
2016	0,22%	83,64%	16,28%

¹ Parl. St. Vlaams Parlement (2020-2021), St. 813

2017	0,17%	83,65%	15,37%
2018	0,22%	83,20%	15,60%
2019	0,21%	82,80%	15,32%
2020	0,12%	81,79%	16,69%

Tabel 1 –percentage opwekkingstoestellen met energiedrager stookolie per indienjaar van de EPB-aangifte voor nieuwbouw

Aantal aangiftes nieuwbouw (met installaties)	
2016	29983
2017	30539
2018	29231
2019	31811
2020	33684

Tabel 2 – aantal aangiftes met energieprestatie (nieuwbouw) per indienjaar

Hierbij moet opgemerkt worden dat een bouwproces een zeker doorlooptijd heeft en dat de afgelopen jaren ook nog EPB-aangiften werden ingediend voor oudere aanvraagjaren.

In die cijfers zijn de effecten van het aardgasaansluitingsverbod bij grote verkavelingen, grote groepswoonbouwprojecten en grote appartementsgebouwen, als vermeld in artikel 3.1.16/1 van het Energiedecreet en artikel 3.1.62 van het Energiebesluit, nog niet in gerekend aangezien dat verbod maar van toepassing werd op projecten met aanvraag van de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vanaf 1 januari 2021.

Ca 75 à 80% van de EPB-aangiftes voor nieuwbouw en IER heeft momenteel nog een aardgascondensatieketel als hoofdverwarming. In nieuwbouw is de isolatieschil dermate goed, dat er in de meerderheid van de dossiers sowieso al lage temperatuur afgiftesystemen worden geplaatst. De installatie van een warmtepomp kan dan ook zonder bijkomende aanpassingen en de keuze voor een gasketel is op dit moment puur economisch en door gewoonte gedreven. De installatie van warmtepompen in nieuwbouw kan echter snel zorgen voor CO₂-reducties. Indien de gasketel enkel nog wordt toegelaten in combinatie met een elektrische warmtepomp zal er naar verwachting in veel gevallen al geopteerd worden voor een warmtepomp zonder fossiele ondersteuning. Gerekend met gemiddeld 30.000 nieuwe woningen/jaar, gaat het om 24.000 woningen met aardgasketels. Er wordt van uitgegaan dat, als een gasketel enkel nog toegestaan is in een hybride warmtepomp, 14.000 woningen zullen opteren voor een hybride warmtepomp, 8.000 woningen zullen opteren voor een warmtepomp (zonder gasketel) en 2.000 woningen voor een aansluiting op een warmtenet. Uitgaande van een gemiddeld gebruik voor verwarming en sanitair warm water in een nieuwbouwwoning van 3.785 kWh op basis van fossiele brandstoffen, 2.746 kWh op basis van een hybride warmtepomp (aandeel gasketel/warmtepomp 50/50) en 1.708 kWh op basis van een warmtepomp, bedraagt de besparing 1.039 kWh per bijkomend geplaatste hybride warmtepomp en 2.077 kWh per bijkomend geplaatste warmtepomp. Voor het warmtenet wordt ervan uitgegaan dat de restwarmte afkomstig is van de industrie in de helft van de gevallen (1.000 woningen) en dus een besparing van 100%. De andere 1.000 woningen zullen aangesloten zijn op een warmtenet met groene warmte.

Dit levert een besparing op van 38,73 GWh per jaar, waarvan al 9,5 GWh werd ingerekend in het huidige VEKP in nieuwe grote verkavelingen en appartementsgebouwen. Dit levert een besparing op van 175 GWh in 2030, of een cumulatieve besparing van 614 GWh voor de periode 2023-2030. Op basis van een omzettingfactor van 0,00020196 ton CO₂/kWh aardgas levert dit een CO₂-reductie op van 0,035 Mton CO₂ in 2030, of 0,12 Mton CO₂ gecumuleerd over de periode 2023-2030. Rekening houdend met een uitvoeringstermijn van 2 jaar en een stabiele nieuwbouwmarkt

wordt de besparing na 10 jaar cumulatief ingeschat op 1,05 TWh en 212 kton CO₂. Na 20 jaar loopt dat verder op tot 4,99 TWh en 1 Mton CO₂.

Voor de kostprijs van het overstappen naar een warmtepomp heeft daarbij impact. De aansluiting op een warmtenet wordt normaal gezien immers begroot als equivalent van een gasinstallatie ('niet meer dan gas'-principe). De plaatsing van een individuele gastank heeft als meerprijs de jaarlijkse huurprijs van deze tank (€60 à €150 per jaar, inclusief onderhoud en keuringen).

De initiële investering voor een warmtepomp is beduidend duurder dan voor een gascondensatieketel. Voor een gemiddelde nieuwbouw bedraagt de kostprijs:

- Aardgasketel: 3.500 euro;
- Lucht-Lucht warmtepomp: 7.000 euro;
- Lucht-Water-warmtepomp: 8.000 euro;
- Bodem-Water-warmtepomp: 17.000 euro.

In combinatie met de hogere gebruikskosten (die weliswaar gedeeltelijk gecompenseerd worden door een betere efficiëntie van de warmtepompen), door de op dit ogenblik hoge verhouding tussen elektriciteitsprijs en aardgasprijs in Vlaanderen wordt er meestal gekozen voor een aardgasketel in plaats van een warmtepomp. In Nederland, waar de aardgasprijs hoger is dan in Vlaanderen en de elektriciteitsprijs beduidend lager, leidt dat tot een kostenoptimale oplossing voor warmtepompen, wat zich vertaalt in een verkoopcijfer voor warmtepompen dat in 2018 dubbel zo hoog lag dan in Vlaanderen.

Enkel als de elektriciteitsprijs in verhouding tot de gasprijs afneemt, zal de warmtepomp een meer kostenoptimale oplossing kunnen worden. Een vergelijkende berekening voor een woning met een warmtevraag van 10.000 kWh met de energieprijzen in Nederland leert ons dat op die manier de warmtepomp wel kostenoptimaal is.

			Gasketel, Efficiëntie 1	Lucht-Lucht WP Efficiëntie 3,3	Hybride WP 80% warmtevraag Efficiëntie 3,8	Lucht-Water WP Efficiëntie 3,8	Bodem- Water WP Efficiëntie 4,8
	Investering	Installatie (€)	3500	7000	5000	8000	17000
	Aansluiting	Aardgas (€)	1300	0	1300	0	0
VL	Energie kost 15j	Aardgas 0,055 €/kWh (i=2,5%)	9863	/	1973	/	/
		Elektriciteit 0,2545 €/kWh	/	11568	8037	10046	7953
Totaal VL			14663	18568	16310	18046	24953
NL	Energie kost 15j	Aardgas 0,101 €/kWh (i=2,5%)	18111	/	3623	/	/
		Elektriciteit 0,1361 €/kWh	/	6186	4298	5372	4253
Totaal NL			21611	13186	12921	13372	21253

Tabel 3 – vergelijking case warmtepomp energieprijzen Vlaanderen - Nederland

Voor een nieuwbouw woning met zonnepanelen en een warmtepomp, ziet de totale kost op 15 jaar er als volgt uit. Hierbij gaan we uit van een terugleververgoeding van 0,04 €/kWh en een zelfverbruik van 24%.

	Gasketel	Lucht-Lucht WP	Hybride WP	Lucht-Water WP	Bodem-Water WP
Investering warmtepomp (€)	3500	7000	5000	8000	17000
Investering PV op 15 jaar (dus 0,6 * kost op 25 jaar) (€)	0	2248	1562	1953	1546
Aansluiting aardgas (€)	1300	0	1300	0	0
Kosten aardgas 15 jaar	9863	/	1973	/	/
Kosten elektriciteit 15 jaar	/	7380	4715	6409	5074
Totale kost op 15 jaar	14663	16628	14550	16361	23620

Tabel 4 – vergelijking case warmtepomp in nieuwbouw Vlaanderen met zonnepanelen

Om bovenstaande redenen wordt met betrekking tot nieuwbouw een graduele aanpak voorgesteld.

- Artikel 4.1.13 van het Energiedecreet begrenst de aansluitingskost bij aardgas op 250 euro. De aardgasdistributienetbeheerder mag voor de aansluiting van een aansluitbare wooneenheid of gebouw op het aardgasdistributienet in de gebieden in het geografische gebied waarvoor hij werd aangewezen, een maximale prijs aanrekenen van 250 euro als cumulatief aan de volgende voorwaarden wordt voldaan : 1° de aardgasleiding langs de openbare weg waar de aansluitbare wooneenheid of het aansluitbare gebouw gelegen is, heeft voldoende capaciteit; 2° er is maximaal 20 meter afstand tussen de aardgasleiding en het toekomstige afnamepunt; 3° de gevraagde capaciteit van de aansluiting is lager dan of gelijk aan 10 m³(n) per uur; 4° de gevraagde leveringsdruk is gelijk aan 21 of 25 mbar. Als de aardgasdistributienetbeheerder om technische of economische redenen toch beslist om een niet-aansluitbare wooneenheid of gebouw gelegen in een gebied bestemd voor bewoning via een onderboring aan te sluiten op een aardgasleiding aan de overkant van de straat, mag hij in het geografische gebied waarvoor hij werd aangewezen, voor de aansluiting een maximale prijs aanrekenen van 250 euro als cumulatief aan dezelfde vier voormelde voorwaarden is voldaan. Die begrenzing houdt de facto een subsidiëring in van nieuwe aardgasaansluitingen door de bestaande aardgasgebruikers. De meerkost boven de 250 euro wordt immers als openbardienstverplichting in de algemene aardgasdistributienettarieven verrekend. Als eerste stap wordt voorgesteld om de begrenzing van de aardgaskost bij nieuwe aardgasaansluitingen bij nieuwbouw daarom af te schaffen. Voor bestaande gebouwen wordt de beperking behouden. Deze maatregel zorgt ervoor dat elke nieuwe netgebruiker door zijn aardgasdistributienetbeheerder vanaf de inwerkingtreding van deze maatregel de reële aansluitingskosten zal worden aangerekend (gemiddeld is die reële aansluitingskost ongeveer 1200 à 1300 euro), waardoor de kost boven 250 euro niet langer zal worden gesolidariseerd door middel van de aardgasdistributienettarieven (dus in de factuur van de andere gezinnen die met aardgas verwarmen). Anderzijds zal het beëindigen van die subsidiëring van aardgasaansluitingen er toe leiden dat andere meer duurzame technologieën (warmtepompen, thermische energie gedistribueerd via warmtenetten) een meer kostenoptimale keuze worden vis-à-vis aardgas. Hiertoe dient artikel 4.1.13 van het Energiedecreet worden aangepast. Deze maatregel zal voor nieuwbouw in werking treden op 1 juli 2022.
- Ook zal het minimaal aandeel hernieuwbare energie voor zowel residentiële gebouwen als voor niet-residentiële gebouwen waar de aanvraag van de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen plaatsvindt vanaf 1 januari 2023 worden verhoogd. Dit vereist een aanpassing van het Energiebesluit.

Aardgas, propaan- en butaangas stoten bij verbranding respectievelijk ±0,202 ton CO₂ per MWh, en ±0,227 ton CO₂ per MWh uit. Het heeft dan ook weinig zin om omwille van redenen van emissiereductie nieuwe aansluitingen op aardgasdistributienetten te verbieden als vanuit

bepaalde partijen uit de gassector initiatieven worden genomen om in nieuwe verkavelingen kleinschalige distributienetten voor bijvoorbeeld propaan aan te leggen. De aanleg en uitbating van dergelijke netten gaat weliswaar tegen de algehele filosofie van het netbeheer in, maar is strikt genomen momenteel door het Energiedecreet niet verboden. Daarom wordt tot slot ook een maatregel voorgesteld die de aanleg van dergelijke netten verbiedt als er ook geen aardgasaansluitingen in de zone toegelaten zijn.

A3. Het opleggen van renovaties bij residentiële gebouwen

Via artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet en artikel 9.3.1 e.v. van het Energiebesluit is in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord reeds voorzien in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om te bepalen dat niet-residentiële gebouwen bij een notariële overdracht in volle eigendom, of bij het vestigen van een opstalrecht of erfpacht binnen een gestelde termijn na het verlijden van de authentieke akte aan een minimaal energieprestatieniveau moeten voldoen. De Vlaamse Regering heeft van deze delegatie reeds gebruik gemaakt en via het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021² een dergelijke verplichting in het Energiebesluit ingeschreven. Die verplichting treedt in werking op 1 januari 2022.

Ook bij residentiële gebouwen is het aangewezen om via een gelijkaardige maatregel de eigenaars van residentiële gebouwen aan te zetten om de klimaatvoetafdruk van hun nieuw verworven residentieel gebouw te verkleinen. Daarom wordt voorgesteld om de in artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet voorziene delegatie uit te breiden tot residentiële gebouwen.

Hierbij blijven de algemene principes uit dat voormelde decreetsartikel behouden. De uitvoering van de maatregel wordt opgelegd aan respectievelijk de eigenaar, de opstalhouder, of de erfpachter na een notariële overdracht in volle eigendom, of bij het vestigen van een opstalrecht of erfpacht. Dit betekent naar analogie met de bestaande maatregelen bij niet-residentiële gebouwen, zoals opgenomen in artikel 11.2/2.1, §1, tweede lid van het Energiedecreet, ook dat in geval, na de verkoop van het residentieel gebouw gedurende de looptijd van de maatregel die op het gebouw rust:

1° het residentieel gebouw wordt geërfd, de uitvoering van de maatregel overgaat op de erfgenaam of legataris. De erfgenaam of de legataris moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energieprestatieniveau dat de erflater diende te halen;

2° het residentieel gebouw wordt geschonken of verkocht of een opstalrecht of erfpacht wordt gevestigd, de uitvoering van de maatregel overgaat op de koper of de ontvanger van de schenking of de erfpachter of opstalhouder. De koper, de ontvanger van de schenking, de erfpachter of de opstalhouder moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energieprestatieniveau dat de verkoper of schenker of erfpachtgever of opstalgever zelf diende te halen. Indien het te behalen minimaal energieprestatieniveau sindsdien werd verstrengd, wordt bijkomend aan de nieuwe eigenaar, erfpachter of de opstalhouder opgelegd om binnen een gestelde nieuwe termijn na het verlijden van de authentieke akte aan dat verstrengde minimaal energieprestatieniveau te voldoen.

M.a.w. de nieuwe koper, de ontvanger van de schenking, de erfpachter of de opstalhouder moet binnen de resterende termijn aan de maatregelen die op de voormalige koper rustten nog voldoen (in de hypothese dat dit nog niet zou zijn gebeurd) en tegelijk begint in het geval deze het minimale energieprestatieniveau tussen de eerste en de tweede verkoop voor nieuwe verkopen zou zijn aangescherpt een nieuwe termijn te lopen waarbinnen ook aan die aangescherpte eis

² Besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen en bepalingen over het energieprestatiecertificaat voor niet-residentiële gebouwen, BS 10 augustus 2021.

moet zijn voldaan. Een gelijkaardige bijkomende maatregel is in geval van erfenis niet billijk: in dat geval moet de erfgenaam of legataris alleen aan het origineel opgelegde minimale energieprestatieniveau voldoen, maar niet aan het ondertussen verstrengde niveau.

Het is aan de Vlaamse Regering om hier bij uitvoeringsbesluit concreet invulling aan te geven. Deze minimale eisen kunnen zodoende naargelang de aard van de gebouwen (bijv. rijwoning, alleenstaande woning, appartement,...) verschillen.

Als flankerend beleid bij deze maatregel wordt voorgesteld om het toepassingsgebied van de energielening+ en het renteloos renovatiekrediet vanaf 1 januari 2023 uit te breiden: niet-energiezuinige woningen die tot label D renoveren kunnen een energielening+ krijgen van 20.000 euro; niet-energiezuinige appartementen kunnen een lening van 20.000 euro krijgen als ze renoveren tot label C en 10.000 als ze renoveren tot label D. Voor de rentesubsidie zullen gelijkaardige voorwaarden gelden. Dit vereist evenwel een aanpassing van het Energiebesluit.

A4. Aanpassingen met betrekking tot de energieprestatiecertificaten

Gebouwen die overgedragen worden in volle eigendom, middels opstal of erfpacht moeten krachtens artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet binnen vijf jaar na overdracht voldoen aan enkele energiebesparende maatregelen. Het energieprestatiecertificaat zal daarbij een belangrijke tool vormen in het handhavingstraject van deze verplichting. Zo zal aan de hand van dit document op het moment van overdracht nagegaan kunnen worden of de gebouweenheden onder het toepassingsgebied van de verplichting vallen of niet. In sommige gevallen stelt zich echter een probleem omdat er geen energieprestatiecertificaat beschikbaar moet zijn (en zelfs niet moet overgedragen worden) op het moment van overdracht. Dit is onder meer het geval bij gebouwen waarop een recht van opstal of erfpacht gevestigd wordt. Het energieprestatiecertificaat is namelijk niet verplicht bij deze overdrachtsvormen, enkel bij verkoop en verhuur. Dit heeft als belangrijk gevolg dat de “verwervende” partij bij overdracht middels erfpacht of opstal over minder informatie beschikt dan bij een gewone verkoop.

De Vlaamse Regering heeft conform artikel 11.2.1, §1 van het Energiedecreet weliswaar een rechtsgrond voor het opleggen van een EPC-plicht aan houders van een zakelijk recht, maar de accessoire bepalingen uit artikel 11.2.1, §3 en artikel 11.2.2 van het Energiedecreet zijn enkel van toepassing op koop en verkoop. Ook de handhabingsbepalingen uit artikel 13.4.10 van het Energiedecreet zijn enkel afgestemd op koop en verkoop. Er wordt daarom voorgesteld om de bepalingen aangaande affichageverplichting, overdracht van het energieprestatiecertificaat en de sanctiebepalingen ook op de vestiging van een zakelijk recht van toepassing te maken.

A5. Andere wijzigingen

Tot slot worden aan het Energiedecreet een aantal verduidelijkingen aangebracht die er moet voor zorgen dat gemeentewegen, of die nu formeel deel uitmaken van het openbaar domein of niet, wat de aanleg van leidingen en lijnen betreft steeds onder dezelfde regeling valt als leidingen en lijnen die zich op of onder het openbaar domein bevinden.

Ook wordt een regeling gecodificeerd waaronder het voor de netbeheerder van algemeen nut is om installaties die deel uitmaken van het elektriciteits- of aardgasdistributienet in of op private onroerende goederen te plaatsen. De Vlaamse Regering bepaalt hier de gevallen en onder welke voorwaarden dat dient te gebeuren. De netbeheerder dient hiervoor overigens een billijke en correcte vergoeding te betalen aan de persoon die deze erfdienstbaarheid dient te dulden. Bij dispuut wordt het geschil aan de vrederechter voorgelegd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Wat de artikelsgewijze bespreking van het ontwerpdecreet betreft, wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet, die als bijlage bij deze nota gaat.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. Het voorliggende decreet heeft geen impact op de begroting.

A.2. *Advies Inspectie van Financiën en begrotingsakkoord*

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 14 oktober 2021. Het advies is als bijlage 3 toegevoegd.

De Inspectie van Financiën is van mening dat het ambitieniveau van de voorgestelde aanpassingen aan het Energiedecreet in verhouding moeten staan met de kost, en dit in functie van de termijn waarop bepaalde ambitieniveaus kunnen gerealiseerd worden. Dit houdt volgens de Inspectie in dat de nota, alsook de memorie van toelichting de kostenscenario's die gekoppeld zijn aan de verschillende ambitieniveaus en hun realisatietermijn dienen te hernemen. Dit moet toelaten om bij de beoordeling van de voorstellen tot wijziging van het decreet de daarmee gepaarde kosten in aanmerking te nemen. Naar het voorstel van aanpassing van het Energiedecreet zelf wordt opgemerkt dat het voorliggend voorstel een aantal mogelijkheden open laat welke volgens de Inspectie mogelijk niet aangewezen zijn bij een hoger ambitieniveau.

Op die opmerkingen van de Inspectie kan de volgende repliek worden gegeven. De ambitieniveaus zijn reeds opgenomen in het VEKP. In het VEKP was er maar voor 32,6% aan doorgerekende maatregelen opgenomen. Met deze bijkomende maatregelen wordt dat percentage verzekerd en dichteren we een deel van de kloof richting 35%. De actualisatie van het VEKP zal overigens volgens de toepasselijke Europese regels geschieden in de periode 2023-2024. De herberekening van de cijfers uit het VEKP zal dan ook in dat kader geschieden.

In het VEKP werd wat renovatie betreft voornamelijk ingezet op stimulerende maatregelen. Thans wordt naast die stimulans ook voorzien in de decretale mogelijkheid tot het invoeren van een aantal dwingende verplichtingen m.b.t. renovatie bij residentiële gebouwen.

Essentieel hierbij is echter dat alle maatregelen uit het VEKP worden uitgevoerd anders zal men bijkomende emissierechten van andere lidstaten moeten aankopen. Om die redenen worden jaarlijks al 927.000 ETS rechten niet geveild om eventuele tekorten in de non-ETS sector te kunnen opvangen.

Wat de punctuele opmerkingen van de Inspectie betreft, wordt de volgende repliek gegeven:

- Het verbod op kleinschalige gasdistributienetten op propaan of butaan wordt volgens de Inspectie niet integraal doorgetrokken, maar daar bestaan goede redenen voor. Vooreerst is deze maatregel bedoeld als flankerend beleid bij de maatregelen uit het Energiedecreet aangaande aardgasaansluitingen zodat bijv. het bestaande aardgasaansluitingsverbod uit artikel 4.1.16/1 niet wordt ondergraven door het aanleggen van een apart propaan- of butaan-net op de plekken waar een aardgasnet omwille van artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet al niet wordt toegelaten. Ten tweede is de aanleg van zo een propaan- of

butaanet sowieso niet rendabel in die zones waar nu al een aardgasnet ligt. Tot slot kan de aanleg van een propaan- of butaanet nog steeds nuttig zijn in een industriële context zodat een algeheel verbod te beperkend is.

Het begrotingsakkoord werd bekomen op 25 oktober 2021. Dit akkoord is als bijlage 4 toegevoegd.

B. ESR-TOETS

Het voorliggende decreet heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpdecreet zal voor advies worden voorgelegd aan de SERV en de Minaraad, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

Na de tweede principiële goedkeuring zal het ontwerpdecreet voor advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State worden voorgelegd. Na de definitieve goedkeuring volgt de parlementaire behandeling.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van decreet het advies in te winnen van de SERV en de Minaraad, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
2. Memorie van toelichting;
3. Het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 14 oktober 2021;
4. Het akkoord van de minister van begroting d.d. 25 oktober 2021.